

FRANCESC AGUILÓ
Grup Cucorba

Cucorba: vint anys no són res?

Com si es tractàs d'un regal avançat dels Reis d'Orient, el 4 de gener de 1977 enfilàvem, als escenaris del Teatre Municipal de Muro, una obreta confegida amb retalls de les *Rondaies Mallorquines* d'en Jordi d'es Racó. La titulàrem *En Joanet d'es Flabiol* i, tot i la seva manifesta ingenuïtat, fou la clau que ens obrí la porta secreta —talment l'«obri obri bitzoc»— d'un món farcit de quimeres, de màgies inescrutables, de licors que t'emborratxen, de viaranys i dreces que no figuren als mapes, d'un univers de poetes i llunàtics vulgarment dit *el teatre*.

L'estrella, doncs, que il·lumina la ruta que condueix els Reis al cor dels infants és també la candela que crema per celebrar un nou aniversari de *Cucorba*. Amb el nom singular d'un vell joc infantil —qui no ha jugat a desxifrar els noms dels companys, tapats els ulls amb un mocador, palpant l'aire enfosquit de cop i volta, i recitant (els murs) l'antiga tonada: «Cucorba, què has perdut? Un sou i un minut...»— passejàvem el nostre art incipient, espontani i autodidactes, elementalment intuitius.

Sorgírem a l'ombra d'un programa de televisió catalana que es titulava *Xocolata desfeta* i fou un grup mallorquí, *S'Estornell*, l'espurna que encengué la foguera que, sens dubte, ja ens covava dins el cap. Ben aviat descobrírem que era possible escapolir-se de l'encarcament d'un determinat teatre per a adults, que les possibilitats expressives del teatre per a infants eren infinites i que els únics lligams de la imaginació eren les nostres pròpies limitacions. Disposats a entaular un combat sense treva per superar-les, fèrem dels carrers i les places el nostre espai habitual, amb la modèstia del qui conceix les seves mancances, però amb uns ulls com a plats amatents per capturar el batec de la vida i abocar-lo allà on els infants tenen el seu cau.

N'Espardenyeta, *El Dimoni Cucarell*, *L'Abat de la Real*, *Les aventures d'en Pere Pistoles*, *La Princesa Embruixada*, *En Toni Mig Dimoni* i *El Corsari de l'Illa dels Conills*, anaren fent, a poc a poc, més pesant el nostre bagatge. Després arribaren els espectacles d'animació. Les nostres cançons eren utilitzades per realitzar activitats pedagògiques a les escoles, es constituïen en motiu de festa col·lec-

tiva, eren incorporades pels infants a la seva naixent cultura musical, als seus jocs...

I mentre, contàvem als adults, a través de les pàgines dels periòdics, les nostres intencions: la recerca de la rialla intel·ligent, aquella que és capaç de despertar la curiositat del nin i de relacionar-lo amb el món que l'envolta, de descobrir-li els signes de la vida, plena de dificultats i de delícies.

La invitació a la participació dels infants, com una incitació a la creació, com un fibló que desperta la seva capacitat d'imaginar, com un estímul que allibera els seus dots de dramatització no mediatitzada.

La reivindicació de la dignitat del teatre —la literatura— infantil, de la seva capacitat d'encís i el rebuig de certes actituds, ben arrelades, tendents a considerar-lo un gènere menor, ja abans de qualsevol anàlisi de les seves qualitats estètiques i basant-se en simplistes compartiments temporals.

El pouar constant dins la cultura popular a la recerca de l'ànima del nostre poble, recopilant en els nostres espectacles les tradicions, les músiques, el sentit ancestral de la festa, la seducció del llenguatge del nostre país.

La utilitat del teatre com a vehicle d'aprenentatge de la pròpia llengua. La preocupació pels mots, les expressions, les frases..., que conformen l'arquitectura d'un espectacle teatral, que impacten en les intel·ligències dels nins i que s'utilitzen per fer-los arribar les emocions, els sentiments, les reflexions i les quimeres dels personatges.

No debades la Conselleria de Cultura i l'Obra Cultural Balear ens han atorgat sengles premis en reconeixement de la nostra tasca en l'impuls i el desenvolupament de la llengua catalana i la cultura de les Illes balears i per la nostra contribució a la recuperació lingüística, cultural i nacional del país.

Però no heu de cometre l'error de cercar els fruits de la nostra trajectòria professional en els diplomes ni en les hemeroteques —els crítics de la totalitat dels mitjans de comunicació local no han escrit ni mitja línia dels espectacles que aquests dos darrers nadals hem representat al Teatre Municipal de Palma. Ni els cerqueu en les fotografies que omplen els nostres àlbums, ni en els vídeos de les nostres comèdies o del nostre *Trencaclosques* televisiu,

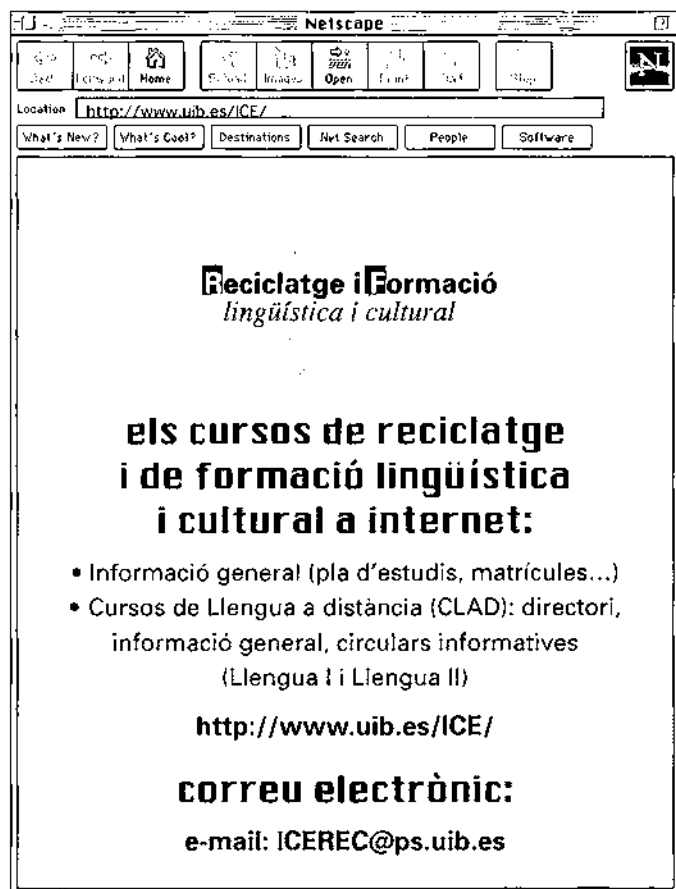

ni en els cinc discos, curulls de cançons novelles i antigues, que recopilen la nostra experiència musical. Si de veritat desitjau conèixer en què han acabat els vint anys de trullajar pels pobles de les Illes, la llarga llista de propòsits que hem resumit abans, aixecau el cul de la cadira i seguiu l'estela que deixa la nostra furgoneta endiumenjada. Llavors, a qualsevol plaça, bellugadissos sota sòtils de paperí, descobrireu un estol d'infants pegant bots i xecalines, ballant com a perns de rifa o escodrinant les evolucions de fantàstics personatges sobre un empostissat, i veureu els seus rostres travessats per un somriure, els seus ulls lluents i les seves veus alçurades resseguint les notes d'una cançó. Aquest encantament, aquest lligam invisible que ens uneix amb els infants, aquesta teranyina —imperceptible, però més certa que la llum i la fosca— teixida durant inesgotables dies de treball rigorós és *l'elixir de llarga vida* que ens manté enganxats als escenaris i decidits a compartir amb generositat un obsequi impensat que hom definiria com a capacitat de comunicació.

L'atzar ha volgut que el vintè aniversari el celebràssim al Teatre Municipal de Palma, mentre representàvem *L'Abat de la Real*, una obra que ha revifat les ganes de seguir desgranant relats vells, rondalles noves, de seguir contant coverbos i faules als fills d'aquells que, nins llavors, es divertien amb els nostres primers balboteigs.

Encara que el vell tango digui que vint anys no són res, quan giram l'ullada cap enrera acudeix als nostres llavis un somriure, no solament satisfets d'haver obert un camí noi de somnis i mentides vertaderes, sinó també perquè tenim la certesa que els nins i les nines que germinen amb les noves primaveres tenen la mateixa capacitat d'astorament davant els miracles de la vida i un desig inexhaurible de seguir meravellant-se amb les paraules dels

contes. Per això estam disposats a seguir bescanviant alegria, l'instrument més segur per estimular els esperits tendres a gaudir de la bellesa, a transgredir els horitzons de la mediocritat i a fer de cada dia un descobriment. ♦

Reciclatge i Formació
lingüística i cultural

**els cursos de reciclatge
i de formació lingüística
i cultural a internet:**

- Informació general (pla d'estudis, matrícules...)
- Cursos de Llengua a distància (CLAD): directori, informació general, circulars informatives (Llengua I i Llengua II)

<http://www.uib.es/ICE/>

correu electrònic:
e-mail: ICEREC@ps.uib.es

Com es pot col·laborar amb la revista de l'Institut de Ciències de l'Educació?

Les pàgines de la revista de l'Institut de Ciències de l'Educació són obertes a les col·laboracions de les persones que hi puguin estar interessades. Els professionals de tots els nivells educatius podeu fer-nos arribar les vostres experiències i opinions sobre qualsevol tema relacionat amb la pràctica educativa.

Podeu fer-ho a les seccions Panoràmica, amb articles i reflexions sobre l'educació en general, i Didàctica, explicant aquelles experiències que, bé pel caràcter innovador bé per la seva eficàcia, cregueu que cal esmentar.

Els articles han de tenir una extensió d'entre quatre i sis pàgines DIN A4, escrites a doble espai, i han de dur un títol que en sintetitzi el contingut. Cal que lliureu

dos exemplars impresos de cada treball i, sempre que sigui possible, han d'anar acompanyats de l'article en suport informàtic (preferentment en l'aplicació Microsoft Word o, si no, WordPerfect).

Si voleu col·laborar amb nosaltres, feu-nos arribar els vostres escrits a:

Revista L'Arc

Institut de Ciències de l'Educació de la UIB
C/ de Miquel dels Sants Oliver, 2
07071 Palma (Balears)
Telèfon: 17 24 80
Telefax: 17 24 01